

(Openbaar) Verslag van de ‘buren’ bijeenkomst op 7 april 2025

Aanwezigen

█ gemeente Renkum
█ gemeente Renkum
█ Dorpsplatform Renkum-Heelsum
█ Dorpsplatform Renkum-Heelsum
█ Doorwerthse Heide █
█ Natuurmonumenten
█ Dorpsbelang Wolfheze
█ Renkumseheide █
█, energiecoöperatie Vallei-Energie
█ projectontwikkelaar Novar

Onderstaand verslag beschrijft de hoofdlijnen van de besloten avond op 7 april, waarvoor de direct omwonenden en direct aangelegen organisaties zijn uitgenodigd. In verband met privacy zijn de namen weggelakt.

Inleiding

ValleiEnergie beschrijft dat zij de gesprekleider voor de avond zal zijn. ValleiEnergie beschrijft dat over enkele weken de vergunning ingediend zal worden bij de Omgevingsdienst. Doel van deze bijeenkomst is om de directe burens, zowel de direct omwonenden als de nabijgelegen organisaties, te informeren over de wijzigingen die in het plan zijn gemaakt naar aanleiding van de feedback die ontvangen is na de laatste bijeenkomst in Augustus 2024. Dit omvat feedback uit de door de gemeente georganiseerde Omgevingstafel¹ (20 feb 2025) en uit gesprekken met Veiligheidsregio (Brandweer) (Jan 2025) en Natuurmonumenten (diverse contacten sinds augustus 2024).

Naast de aanwezigen waren ook de Dierenambulance, de Golfclub, de Provincie, Sportclub SCW'23 en VDH Kringgroep Klein Vosdal uitgenodigd.

Novar zal notuleren en stelt na de avond een verslag op (dit document). Het verslag zal samen met de gegeven presentatie gedeeld worden met alle genodigden. Dorpsbelang Wolfheze vraagt of het verslag mag breder gedeeld worden. Novar en Vallei-Energie zeggen dat dit prima is.

¹ “De omgevingstafel is een vooroverleg dat zich afspeelt voorafgaande aan een vergunningsprocedure. Bij de omgevingstafel komen initiatiefnemers en alle betrokkenen samen. Doel is om alle aspecten van een idee integraal en in dialoog te bespreken. Resultaat is een integraal advies waarmee de initiatiefnemers haar vergunningaanvraag kan opstellen en indienen.

De Gemeente geeft aan dat er, indien gewenst, bijeenkomsten in de dorpen georganiseerd kunnen worden.

Korte geschiedenis

ValleiEnergie licht het proces tot nu toe (zie de presentatie). Een deel van de aanwezigen was ook bij de eerdere openbare bijeenkomst (Augustus 2024), en de Omgevingstafel (Februari 2025) aanwezig.

Hieronder de vragen + antwoorden:

Vraag: Een direct omwonende vraagt wat doel van gemeente is met deze Zonnehoeve

Antwoord: ValleiEnergie licht toe dat er in geheel Nederland regio's zijn bepaald die elk een Regionale Energie Strategie (RES) hebben uitgewerkt. In deze RES-strategieën geeft elke regio aan hoe zij bijdragen aan landelijke behoefte van duurzame opwek van elektriciteit. Als onderdeel hiervan kijkt elke gemeente binnen een regio naar plekken waar zonneparken onder voorwaarden zouden kunnen komen. Hieruit volgden zoekgebieden, dus concrete locaties waar duurzame opwek onder voorwaarden zou kunnen komen.

Vraag: Waarom niet op daken?

Antwoord: Dat willen gemeente, Novar en coöperatie ook. Zowel zonnepanelen daken als op de grond zijn nodig om de doelen voor duurzame opwek te behalen.

Vraag: Waarom wordt er gekozen voor levering van de stroom aan Parenco? Parenco ligt nogal gevoelig in Renkum.

Antwoord: Op het openbare net is er momenteel en de komende jaren sprake van netcongestie* Daarmee is nu en de komende jaren aansluiten van de Zonnehoeve op het openbare net niet mogelijk, dat duurt waarschijnlijk nog tot op zijn vroegst 2029 aangezien het onderstation eerst verzaamd moet worden om zo extra aansluit capaciteit te realiseren** Technische levering van de stroom naar Parenco maakt het mogelijk om de Zonnehoeve op korte termijn te realiseren. Parenco is de dichtstbijzijnde afnemer die een verbruik heeft wat groot genoeg is om alle zonnestroom te kunnen afnemen. Er zijn geen andere afnemers van voldoende formaat binnen overbrugbare afstand.

De kabel voor de stroomlevering zal hoe dan ook in de richting van Parenco lopen, aangezien het onderstation van Liander, waar we anders op aansluiten, vanuit de Zonnehoeve gezien een paar honderd meter voorbij Parenco ligt.

** Toelichting (niet besproken op avond zelf): Netcongestie houdt in dat op de piekmomenten op de dag het net vol zit. Dat kan zowel qua stroomlevering als qua afname zijn.*

*** Toelichting (niet besproken op avond zelf, wordt opgenomen in de 3^e nieuwsbrief aan de brede omgeving die eerste helft mei verstuurd wordt): Het openbare net kent netcongestie, dat wil zeggen op bepaalde momenten van de dag (met name midden op dag) is er geen ruimte voor terug levering. Verzwaring staat ingepland, maar zal naar verwachting niet voor 2030 gerealiseerd worden. Ook kan er sprake zijn van een wachtlijst, dit wordt momenteel bepaald door Liander.*

Middels het energieopslagsysteem (batterij) dat we mogelijk bij het zonnepark plaatsen, kunnen we de pieken qua levering van zonnestroom verschuiven. De momenten van netcongestie kunnen dan ontweken worden. De aansluiting is dan netneutraal (geen extra congestie) en is ook netpositief (congestie verzachten door slim timen laden/ontladen) te maken wat voordeling is voor de bewoners en bedrijven in de regio. Er dan hoeft geen stroom van verder weg aangevoerd te worden. We bekijken of we hiermee eerder een aansluiting op het openbare net kunnen krijgen.

In alle gevallen is er een gereede kans dat de netaansluiting pas over enkele jaren verkregen kan worden, wat dan een vertraging betekent voor de realisatie van het zonnepark. Dit vormt een uitdaging voor de realisatietermijn zoals die zal gelden vanuit de SDE++ subsidie die voor de Zonnehoeve zal worden aangevraagd.

Als alternatief voor een aansluiting op het openbare net kan de zonnestroom technisch gezien geleverd worden aan een nabije grootverbruiker. Dat maakt het mogelijk om zonder vertraging de Zonnehoeve te realiseren.

In de nabije omgeving is de papierfabriek Parenco de grootste elektriciteitsverbruiker van de gehele regio en de meeste nabije potentiële afnemer voor het zonnepark. Hun stroomverbruik is niet alle momenten van de dag en door het jaar heen even groot, maar zelfs hun laagste stroomvraag is nog steeds groter dan wat ons zonnepark op piekmomenten produceert. Daardoor is ook de netbeheerder Liander erbij gebaat als de Zonnehoeve haar stroom technisch levert aan het middenstation van Liander/Parenco. Dat kan door een kabel aan te leggen van het zonnepark naar het aansluitpunt van

Liander/Parenco bij Parenco en deze kabel via een eigen elektriciteitsmeter aan te sluiten op de netwerkkast waar de aansluiting van Parenco binnenkomt. Dan ontstaat een situatie die MLOEA (meerdere leveranciers op één aansluiting) wordt genoemd. De aansluiting van Parenco (aan openbare net) staat dan geheel los van de aansluiting van het zonnepark op Parenco. Dit is te vergelijken met een losse groep in de meterkast thuis. Technisch gaat stroom naar Parenco, administratief is het geheel gescheiden.

Netcapaciteitsproblemen in het regionale elektriciteitsnet worden hiermee vermeden. De regionale netbeheerder (Liander) zal geen extra capaciteit vrij hoeven te maken op het bestaande net. De elektriciteit wordt technisch gezien aan Parenco geleverd (we maken gebruik van het middenstation van Liander/Parenco wat bij Parenco staat), maar de elektriciteit wordt niet aan hen verkocht.

De stroom kan daarmee aan een andere partij naar keuze (doorgaans een energiemaatschappij) worden verkocht en dus aan andere doeleinden ten goede komen. Hierbij kan gekeken worden, in samenspraak met deze energiemaatschappij, of het mogelijk en haalbaar is om de lokale omgeving contracten te laten sluiten voor het afnemen van deze lokaal opgewekte schone stroom.

Doordat de elektriciteitsvraag van Parenco overdag voor een deel gedekt zal worden uit de Doorwerthse Zonnehoeve kunnen er twee dingen gebeuren: Parenco kan de nieuw beschikbare ruimte op haar eigen aansluiting gebruiken voor verdere verduurzaming (gas vervangen voor elektriciteit) of er zal tijdens die uren meer ruimte ontstaan op het elektriciteitsnet voor de bewoners en bedrijven in de regio.

Een van de aanwezigen geeft aan dat de framing/wijze van communicatie rondom de levering aan Parenco heel belangrijk is. Het lijkt nu vaak alsof de Zonnehoeve er komt voor Parenco. Het is beter om te zeggen “gebruik maken van”.

Vraag: Wat als er geen netcongestie was geweest?

Antwoord: Dan wordt de Zonnehoeve aangesloten op het openbare net. Hierbij wordt in de basis altijd ingezet op een netneutrale aansluiting. Dat wil zeggen, middels een batterij worden de pieken verschoven zodat de momenten van drukte op het net worden vermeden

Vraag: Waarom wordt de stroom niet naar mensen in Renkum geleverd?

Antwoord: Fysieke levering zou kabels vanuit de Zonnehoeve naar elke huis vragen.. Uiteindelijk is stroom als water, het gaat ergens het net op en je kan het waar je wil het er weer uit halen. De opgewekte stroom gaat, net als water, naar de dichtstbijzijnde gebruiker. Daarom is lokale opwek en lokaal gebruik erg belangrijk in Nederland. De stroomproductie van de Zonnehoeve zorgt in alle gevallen voor meer groene energie (wie het ook gebruikt) en is de belangrijkste bron van inkomsten voor de Zonnehoeve. Via het gebiedsfonds (geld voor de bredere omgeving) en de omwonendenregeling (geld voor de directe omgeving) en door de deelname van inwoners in de coöperatie ValleiEnergie (tbv duurzame projecten in Renkum en omgeving) worden de lusten van deze stroomverkoop met de omgeving gedeeld.

Vraag: Hoe hoog worden de panelen?

Antwoord: de Eco-PV (een Oost-West opstelling met 1 meter ruimte tussen de nokken en 1,5 m tussen de rijen) wordt ca 1.95 m hoog. De Agri-PV kantelt door de dag heen om de zon te volgen, is deze geheel gekanteld naar 1 zijde dan zit de hoogste punt op zo'n 3,80 meter*Het geheel wordt rondom ingepast om het zicht op de panelen te verzachten. Je zal dus niet vol de staanders/onderconstructie en panelen zien. Een van de omwonenden vindt de 3,80 meter wel even schrikken.

** Toelichting (niet besproken op avond zelf): Die hoogste stand vindt puur aan begin en einde dag plaats (dan staan de panelen of naar oosten gekanteld of naar westen gekanteld), de rest van de dag zal het paneel meer horizontaal gekanteld zijn en minder hoog zijn.*

Natuurmonumenten geeft aan dat de locatie niet echt gelukkig is. Zij heeft er geen vertrouwen in dat het tot heide ontwikkeling op de Zonnehoeve komt.

Natuurmonumenten verwijst ook naar droogte onderzoek van de UVA rondom heide.

Een paar andere aanwezigen spreken ook hun twijfels uit rondom de beschreven natuurontwikkeling. Voor hun gevoel gaat het niet (goed) werken. Dit omvat naast de heide onder andere de vraag of er wel iets onder de panelen groeit.

Novar geeft aan dat er diverse studies zijn naar ecologie/biodiversiteit op zonneparken en dat zij ook haar parken al langere tijd monitort. Uit die onderzoeken en monitoring komt onder andere naar voren dat de parken veelvuldig door dieren worden bezocht en dat er ook onder de panelen goed natuur kan groeien. Novar benoemt dat de meningen bij deze avond over dit onderwerp verdeeld zijn en dat het beste nu is om het eens te zijn over dat we het niet eens zijn (agree to disagree). Novar benoemt dat zij haar inpassing en natuurontwikkeling uitgebreid zal beschrijven in haar landschappelijk inpassingsplan. Verder ligt het plan in een Groene Ontwikkelzone van de Provincie Gelderland en moet de negatieve en positieve impact van de Zonnehoeve duidelijk aangetoond/onderbouwd worden en moet een 0 of netto positieve score worden behaald. Op die manier wordt het geheel via twee routes gedekt: Novar en ValleiEnergie zetten zich in voor een natuurinclusief park en onderbouwen dat in hun stukken, daarnaast zijn beiden ook gebonden vanuit de provincie om dat waar te maken.

Er wordt aangegeven dat er goed gekeken moet worden naar onderzoekresultaten m.b.t. ecologie/biodiversiteit in zonneparken in relatie tot type gronden. Novar en ValleiEnergie geven aan deze suggestie mee te nemen.

Vraag: Waarom zit er recreatie in het plan verwerkt?

Antwoord: Dit was een wens vanuit de gemeente, welke ook opgenomen was in de door de gemeente uitgezette tender voor het zoekgebied waar dit plan invalt. Dit wordt door de aanwezige gemeentemedewerkers bevestigd.

Overige punten

Novar en ValleiEnergie presenteren de overige sheets. Er worden een aantal vragen gesteld en feedback gegeven. Deze worden hieronder genoemd:

- Natuurmonumenten -> qua natuurontwikkeling/inpassing heel duidelijk doelen en aanpak beschrijven. Novar en ValleiEnergie geven aan dat dit meegenomen zal worden in het landschappelijk inpassingsplan
- Beheerplan zou men graag ontvangen
- Er wordt sterk gehecht aan open communicatie. Novar en ValleiEnergie geven aan dat zij hier ook aan hechten. Zij hebben beiden getracht zo open mogelijk te zijn en zullen dat blijven doen. Sommige stukken zijn nog wel onderhanden werk en kunnen daarom op dit moment nog niet gedeeld worden.
- Hoe hoog wordt het hekwerk? Novar + ValleiEnergie geven aan dat 2 meter de verwachting is, dit is een harde eis vanuit de verzekeraars
- Camerabewaking en de wijzigingen in het plan naar aanleiding van de ontvangen feedback worden toegelicht. Er zijn, naast wat vragen voor verdere toelichting die ter plekke beantwoord worden, geen andere vragen of opmerkingen.
- Novar en ValleiEnergie lichten de planningsheet toe.
- Gemeente geeft aan dat de planning-sheet nog even goed bekeken moet worden, om te zorgen dat alles qua data en qua bewoording formeel kloppend is.
- De bezwaarperiode valt naar verwachting in de zomervakantie. Dat zou bezwaar maken lastiger kunnen maken. Er wordt genoemd dat de bezwaartermijn mogelijk langer zou kunnen zijn als een gegeven aantal weken in een vakantieperiode vallen. Novar en ValleiEnergie gaan dit checken met de omgevingsdienst.*

* Uitkomst naar aanleiding van gesprek met omgevingsdienst (niet besproken op avond): De bezwaar periode is wettelijk vastgelegd en kent geen mogelijkheden voor verlenging in verband met vakantieperiodes. Wel is het mogelijk om proforma bezwaar te maken, dat wil zeggen dat een partij aan kan geven dat zij bezwaar heeft maar meer tijd nodig heeft om dat uit te werken. De omgevingsdienst kan dan besluiten om de periode met enkele weken te verlengen om de uitwerking van het bezwaar alsnog mogelijk te maken. Dat besluit ligt puur bij de Omgevingsdienst, als initiatiefnemers hebben we daar geen invloed op.

- Dorpsbelang Wolfheze geeft aan zelf geen oordeel te vellen over het plan, zij haakt aan en luistert namens de dorpsinwoners. Dorpsbelang Wolfheze vraagt waarom zij uitgenodigd is en waarom dit geen openbare bijeenkomst is. Novar en ValleiEnergie lichten toe dat, in samenspraak met de gemeente, bewust voor deze vorm is gekozen om een constructieve dialoog te kunnen hebben met diegenen die de effecten van de wijzigingen merken. Daarmee wordt ook voorkomen dat een zeer uitgesproken partij van buiten de directe omgeving voor veel rumoer zorgt en een constructief gesprek lastig maakt. Het dorpsplatform Renkum-Heelsum en Dorpsbelang Wolfheze zijn uitgenodigd omdat het project nabij beide dorpen gelegen is en om de besturen in staat te stellen de overweging te maken of zij graag zelf in haar eigen dorpen bijeenkomsten zouden willen organiseren.

- Er wordt aangegeven dat de agri-pv nu aan de zuidkant ligt en de lagere eco-pv aan de noordkant. Waarom is dat niet andersom gedaan?
 - Novar en ValleiEnergie lichten toe dat het landbouwen bij de Agri pv vraagt om lange stroken met ruimte aan de einden om te kunnen keren met de tractor. De diagonaal in het landschap maakt dat de noordelijke velden een vorm hebben die de keerpunten lastig maakt. Ook kent de diagonaal een mate van glooiing. Inbouwen van keerpunten in de noordelijke velden zou het weglaten van significante aantallen panelen vragen, wat financieel niet haalbaar is aangezien de businesscase al tamelijk krap is. De noordelijke velden zijn daarmee niet goed geschikt voor landbouw.

- Er wordt gevraagd hoe het zit qua stikstof.
 - Novar en ValleiEnergie geven aan dat de Zonnehoeve puur tijdens bouw tot enige stikstof uitstoot leidt. Na aanleg resteert er bij de AgriPV nog enige uitstoot, maar zorgt de rest van de Zonnehoeve voor een aanzienlijke reductie in stikstofuitstoot ten opzichte van de huidige situatie. Er kan dus intern (binnen het project) gesaldeerd worden, hiervoor is dan wel een stikstofvergunning (Natura2000-activiteit) nodig. De verlening hiervan staat momenteel in Gelderland op slot. Mogelijk wordt verlening op termijn weer hervat maar wanneer en hoe is nog onbekend. Novar en ValleiEnergie zullen een stikstofvergunning aanvragen, hiervoor zal dan moeten blijken wanneer deze in behandeling genomen wordt. Deze vergunning moet dan verleend zijn voordat bouw plaats kan vinden. Parallel wordt er gekeken naar elektrisch bouwen, om zo de bouwuitstoot grotendeels weg te kunnen nemen.